

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2015 m. spalio 22 d.

Neteisėtos medienos ruošą: „Europa turi susitvarkyti savo namuose“, – teigia ES auditoriai

Neteisėtos medienos ruošos problemos sprendimas yra nepaprastai svarbus siekiant sumažinti į atmosferą išmetamo anglies dioksido kiekį. Toks būdas padėti aplinkai ir apsaugoti medžius yra pats geriausias. Todėl Komisijos 2003 m. pradėtas vykdyti novatoriškas veiksmų planas buvo sveikintina iniciatyva. Tačiau, kaip pažymėta Europos Audito Rūmų naujojoje ataskaitoje, po dvylikos metų bendri rezultatai yra menki.

„Keturiš šalys (Graikija, Vengrija, Rumunija ir Ispanija) dar nėra visapusiškai įgyvendinusios ES medienos reglamento, kuris buvo pradėtas taikyti siekiant, kad neteisėtai paruošta mediena nepatektų į ES rinką. Kadangi kontrolės grandinė yra stipri tiek, kiek stipri yra jos silpniausia grandis bendrojoje rinkoje, per šias šalis neteisėta mediena vis dar importuojama į ES. Kita vertus, Europa skatino licencijavimo schemą, siekdama užtikrinti, kad visame pasaulyje medieną gaminančios šalys eksportuotų tik teisėtą medieną. Pirma, Europa turi susitvarkyti savo pačios namuose ir parodyti pavyzdį, kaip reikia spręsti neteisėtos medienos ruošos ir neteisėtai paruoštos medienos prekybos problemą, – pareiškė už šią ataskaitą atsakingas Europos Audito Rūmų narys Karel Pinxten.

ES auditoriai patikrino pagrindinių ES teisės aktų vykdymo, miškų valdymo ir prekybos mediena veiksmų plano (FLEGT) aspektų veiksmingumą. Pagal šį veiksmų planą 2003–2013 m. 35 šalims buvo skirta 300 milijonų eurų. Dvi šalys – Indonezija ir Gana – nemažai pasiekė siekiamos įgyvendinti visapusišką jų medienai skirtą licencijavimo sistemą. Tačiau apskritai pažanga buvo vangi ir daug šalių labai stengėsi panaikinti geram valdymui kylančias kliūtis. Praėjus dvylikai metų po to, kai Komisija įdiegė veiksmų planą, nė viena šalis partnerė nėra užsitikrinusi visiškai patvirtintos (FLEGT) licencijavimo sistemos.

Komisijos tinkamo planavimo trūkumas kartu su aiškių finansavimo prioritetų medieną gaminančioms šalims stygiumi buvo svarbūs veiksniai, prisidėję prie šios nepakankamos pažangos.

Auditoriai rekomenduoja Komisijai:

- nustatyti aiškius tikslus ir būdus juos pasiekti.
- šiose medieną gaminančiose šalyse paskirstyti savo išteklius tose srityse, kuriose jie turės didžiausią poveikį.

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų priimtos specialiosios ataskaitos pagrindines mintis.

Visą ataskaitos tekstą galima peržiūrėti šiuo adresu: www.eca.europa.eu

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams Tel. (+352) 4398 47 063

Damijan Fišer – atstovas spaudai Tel. (+352) 4398 45 410

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E. paštas: press@eca.europa.eu

@EUAuditorsECA

Mob. tel. (+352) 621 55 30 63

Mob. tel. (+352) 621 55 22 24

Youtube: EUAuditorsECAeca.europa.eu

- užtikrinti, kad Medienos reglamentas būtų įgyvendintas visose valstybėse narėse.
- taikyti patikimas vertinimo ir ataskaitų teikimo procedūras siekiant fiksuoti, kokia pažanga yra padaryta įgyvendinant šią iniciatyvą.
- pasinaudoti geros reputacijos privačių sertifikavimo įstaigų darbu.

Pastabos leidėjams:

Be to, kad neteisėtos medienos ruošos poveikis aplinkai yra labai žalingas, ji ir su ja susijusi prekyba sąlygoja biologinės įvairovės praradimą, neigiamai veikia miškų gyventojų pragyvenimo galimybes, skatina korupciją ir pažeidžia teisinės valstybės principus. Jos taip pat atima iš vyriausybių labai reikalingas pajamas.

Kalbant apie jos poveikį aplinkai, neteisėtos medienos ruošos mažinimas yra labai efektyvus būdas sumažinti išmetamo anglies dioksido kiekius palyginti su kitomis klimato politikomis, kaip antai atsinaujinančiųjų išteklių energijos skatinimas.

Todėl 2003 m. paskelbtas Komisijos pasiūlymas dėl ES veiksmų plano dėl miškų teisės aktų vykdymo, miškų valdymo ir prekybos mediena (FLEGT) siekiant išspręsti neteisėtos medienos ruošos ir susijusios prekybos problemą buvo sveikintina ir labai ambicinga iniciatyva. Šio veiksmų plano kertinis akmuo – dvišalis ES ir medieną eksportuojančios šalies susitarimas, t. y. FLEGT savanoriškos partnerystės susitarimas (SPS), pagal kurį eksportuojanti šalis įsipareigoja prekiauti tik teisėtai paruoštos medienos produktais.

Tačiau veiksmų plano taikymo laikotarpiu Komisija neparengė tinkamo darbo plano, kuriame būtų nustatyti aiškūs tikslai, orientyrai ir numatytas atitinkamas biudžetas. Parama medieną gaminančioms šalims nebuvo skirta remiantis aiškiais kriterijais, o paramos poveikis sumenko dėl šalių, konkuruojančių dėl paramos gavimo, gausos. Susijusiose šalyse pasiektos pažangos mastas buvo labai nevienodas. Tačiau daug šalių ėmėsi tik labai nedidelių veiksmų, siekdamos užsitikrinti visapusišką licencijavimą. Indonezija įdiegė savo licencijavimo sistemą ir tikisi, kad ji artimiausioje ateityje atitiks visiško FLEGT licencijavimo reikalavimus. Ganoje taip pat buvo užfiksuota nemaža pažanga pereinant prie visiško licencijavimo sistemos. Tačiau nė viena šalis dar nėra įvykdžiusi visiško FLEGT licencijavimo sąlygų.

ES medienos reglamentas siekiant užkirsti kelią neteisėtos medienos importui arba jos pateikimui į ES rinką buvo patvirtintas 2010 m., o įsigaliojo 2013 m. Jo įgyvendinimas valstybėse narėse buvo vangus, o audito metu šešiose šalyse buvo besilaikoma jo reikalavimų. Neseniai Latvija ir Lenkija buvo įvertintos kaip besilaikančios reikalavimų, o keturios šalys dar nebuvo vykdžiusios būtinų priemonių. Dalinis tokios priemonės įgyvendinimas yra blogas ženklas medieną eksportuojančioms šalims, kurios suintensyvino savo pastangas ruošti tik teisėtą medieną. Todėl kyla rizika, kad ES bus apkaltinta taikanti dvigubus standartus.

Komisija ES auditorių ataskaitoje turėtų atsižvelgti į rekomendacijas ir dabartinį FLEGT iniciatyvos įvertinimą, siekdama įvertinti, kaip dabartinis metodas gali būti pakeistas siekiant gauti daugiau apčiuopiamų rezultatų.

Specialioji ataskaita Nr. 13/2015 „ES parama medieną gaminančioms šalims pagal FLEGT veiksmų planą“ šiuo metu yra paskelbta anglų kalba (netrukus bus paskelbta kitomis kalbomis).